

1 . Don Boskove sanje pri 9 letih

V tistih letih se mi je sanjalo nekaj, kar se mi je vtisnilo globoko v spomin, za vse življenje.

Sanjal sem, da sem blizu doma, na prostranem dvorišču, kjer se je zabavala velika množica dečkov. Nekateri so se smejali, drugi so se igrali, nemalo jih je preklinjalo. Ko sem slišal kletvice, sem planil mednje. Poskušal sem jih utišati s pestmi in z besedami. Tedaj se je prikazal imeniten, gosposko oblečen človek, ogrnjen v bel plašč. Njegov obraz je bil tako svetel, da ga nisem mogel gledati. Poklical me je po imenu in mi velel, naj se postavim na čelo teh fantov. Dodal je:

»Priatelje si boš moral pridobiti z dobroto in ljubeznijo, ne s pestmi. Daj, pripoveduj jim, razlagaj, da je greh nekaj slabega. Pa tudi, da je prijateljstvo z Gospodom dragocena dobrina.«

Zmeden in prestrašen sem odgovoril, da sem reven in neveden deček, nesposoben, da bi tem paglavcem govoril o veri.

Tedaj so se fantje nehali krohotati, potihnilo je vreščanje in preklinjanje. Zgrnili so se okoli Njega, ki je govoril. Skorajda nevedé, kaj govorim, sem ga vprašal:

»Kdo ste, ki mi narekujete nemogoče?«

»Prav zato, ker se ti zdi te stvari nemogoče,« mi je odgovoril, »jih moraš s krotkostjo in učenjem spremeniti v mogoče.«

»Kako naj si pridobim znanje?«

»Dal ti bom učiteljico. Pod njenim vodstvom lahko postaneš moder, brez nje pa tudi tisti, ki je moder, postane reven in neveden.«

»Kdo pa ste?«

»Sin nje sem, h kateri te je tvoja mati naučila trikrat na dan moliti.«

»Mati mi vedno pravi, naj se brez njenega dovoljenja ne družim z nekom, ki ga ne poznam. Zato mi povejte, kako vam je ime.«

»Za moje ime vprašaj mojo mater.«

Tedaj sem ob njem zagledal mogočno ženo, odeto v plašč, ki se je čez in čez lesketal, kakor da bi bil ves posut s svetlimi zvezdami. Ker sem bil vedno bolj zmeden, mi je pomignila, naj pridem bliže, me ljubeznivo prijala za roko in mi rekla:

»Glej.«

Pogledal sem in videl, da dečkov ni več. Na tistem kraju pa je bilo veliko kozličkov, psov, mačk, medvedov in še drugih živali. Mogočna žena mi je naročila:

»Na tem polju moraš delati. Postani skromen, močan in klen. In kar boš videl, da se bo zdaj zgodilo s temi živalmi, to moraš storiti ti za moje otroke.«

Gledal sem in glej, na mestu divjih živali se je prikazalo prav toliko blagih jagnjet, ki so poskakovala, tekala, meketala in rajala okoli onega moža in one gospe.

Tedaj sem v sanjah planil v jok. Gospe sem priznal, da nisem ničesar razumel. Pa mi je položila roko na glavo in rekla:

»Vse boš razumel ob svojem času.«

Ko je to izrekla, me je prebudil ropot. Vse je izginilo.

Obstal sem z odprtimi usti. Zdelo se mi je, da me roke bolijo od udarcev, ki sem jih delil, lica pa so mi gorela od prejetih klofut.

2. Iz don Boskovega besedila O kaznih, ki se uporabljajo v salezijanskih hišah

Če hočemo zares dobro svojim gojencem in jih naučiti, da bodo spolnjevali svoje dolžnosti, nikoli ne pozabimo, da moramo biti kakor starši tej naši dragi mladini. Zanj sem najraje delal, se zanj prizadeval, njej sem posvetil svoje duhovniško poslanstvo in vso našo salezijansko družbo.

Kolikokrat sem se moral prepričati, moji dragi sinovi, o tej veliki resnici v svojem dolgem delovanju! Gotovo se je lažje razburjati kakor potrpeti, groziti otroku kakor ga prepričati. Dejal bi celo, da je lažje za našo nepotrpežljivost in prevzetnost kaznovati tiste, ki se upirajo, kakor pa jih poboljšati s tem, da jih vztrajno in dobrohotno prenašamo.

Ljubezen, kot vam jo priporočam, je tista, ki jo je imel sveti Pavel do svojih vernikov, komaj spreobrnjenih h Gospodovi veri. Ta ljubezen ga je pogosto spravljala v žalost in ga silila k prepričevanju, kadar jih je videl, da so manj ubogljivi in se ne ozirajo na njegovo prizadevanje.

Nikoli ne dopustite vtisa, da ste kaj ukrenili v razburjenosti. Zelo težko je pri kaznovanju ohraniti tisto mirnost, ki ne daje vtisa, da ravnamo zaradi obrambe oblasti ali zaradi razdraženosti.

Tiste, nad katerimi moramo izvajati kakšno oblast, imejmo vedno za svoje sinove. Dajmo se jim takorekoč v službo, kakor Jezus, ki je prišel, da bi ubogal, ne pa ukazoval. Sramujmo se, če bi kdaj dali vtis, da hočemo gospodovati. Ne gospodujmo jim, ampak jim služimo z največjim veseljem.

Tako je delal Jezus s svojimi apostoli. Prenašal je njihovo nevednost, neotesanost in malovernost. Z grešniki pa je ravnal s tako domačnostjo in ljubeznivostjo, da so se nekateri čudili, drugi pa skoro pohujšali, spet drugim pa je vzbujal sveto upanje na božje odpuščanje. Zato nam je rekel, naj se učimo od njega krotkosti in srčne ponižnosti.

Ker so torej naši sinovi, se nikar ne jezimo, kadar je treba odpravljati njihove napake, ali se vsaj obvladajmo, da bodo opazili, kako smo zatrli jezo v sebi.

V duši ne sme biti razburjenja, v očeh ne zaničevanja, in ne sramotilne besede na jeziku. Za sedanjí trenutek naj v nas prevlada sočutje, za prihodnost pa upanje. Tako boste resnični očetje in boste zares uspeli poboljšati svoje sinove.

V določenih težkih trenutkih bolj pomaga, če se priporočimo Bogu, se pred njim ponižamo, kakor pa izbruhnemo v poplavo besed, ki z ene strani povzročajo samo zlo v tistem, ki jih sliši, z druge strani pa nikakršne koristi v tistem, ki jih zasluži.

Osebnostno delo

Komentar k evangeliju o izgubljeni ovci oz. dobrem pastirju.

Papež Frančišek v katehezi med splošno avdienco na Trgu sv. Petra, 4. 5. 2016

Dobri pastir in izgubljena ovca: Ta podoba je od vedno predstavljala Jezusovo skrb za grešnike in Božje usmiljenje, ki nikoli ne pristane na to, da bi se kdo izgubi. Priliko pripoveduje Jezus in tako pomaga razumeti, da njegova bližina grešnikom ne sme biti v pohujšanje. Nasprotno, v vseh mora izzvati vrsto premišljevanj o tem, kako živimo svojo vero. Na eni strani vidimo grešnike, ki se približujejo Jezusu, na drugi pa učitelje postave in pismouke, ki se od njega zaradi tega obnašanja odmikajo.

Je pametno zapustiti devetindevetdeset ovac zaradi ene same? V središču prilike so trije liki: pastir, izgubljena ovca in preostala čreda. A dejaven je samo pastir in ne ovce. Edini pravi protagonist je torej pastir, vse je odvisno od njega. V priliko nas uvede vprašanje: 'Kdo izmed vas, ki ima sto ovac, pa izgubi eno od njih, ne pusti devetindevetdesetih v puščavi in gre za izgubljeno, dokler je ne najde?' Gre za paradoks, ob katerem lahko podvomimo v pastirjevo delovanje. Je pametno zapustiti devetindevetdeset ovac zaradi ene same? In to ne na varnem v staji, ampak v puščavi! Po svetopisemskem izročilu je puščava mrtvo območje, kjer je težko najti hrano in vodo, kjer ni zaščite, ampak obstaja nevarnost zveri in razbojnikov. Kaj lahko stori devetindevetdeset nezaščitenih ovac?

Paradoks se nadaljuje: 'Ko pastir najde ovco, si jo naloži na ramena, gre domov, skliče prijatelje in sosede ter jim pravi 'Veselite se z menoj''. Zdi se torej, da se pastir ne vrne v puščavo k preostali čredi. Zdi se, da je ob toliki osredotočenosti na tisto eno ovco pozabil drugih devetindevetdeset. A v resnici ni tako. Jezus nam želi povedati, da se nobena ovca ne sme izgubiti. Gospod ne pristane niti na to, da bi se izgubila ena sama ovca. Božje delovanje je delovanje tistega, ki gre in išče izgubljene otroke, da bi zatem lahko pripravil gostijo in se z vsemi veselil ob njihovi vrnitvi.

Bog ne odmetava ljudi: Gre za neukrotljivo željo: Niti devetindevetdeset ovac ne more zaustaviti pastirja in ga zadržati zaprtega v staji. Pastir bi si lahko rekel, če je od devetindevetdesetih izgubljena samo ena, to ni tako velika izguba. Pa vendar gre iskat tisto eno, kajti zanj je vsaka ovca zelo pomembna; in to ravno tista, ki je v največji stiski, najbolj zapuščena, najbolj odvržena – on jo gre iskat. Usmiljenje do grešnikov je slog, s katerim deluje Bog, in temu usmiljenju je popolnoma zvest. Nič in nihče ga ne more odvrniti od njegove odrešitelske volje. Bog ne pozna naše sedanje kulture odmetavanja. Bog nobene osebe ne odvrže, vse ljubi, vse išče ... enega po enega. Bog ne pozna izraza 'odmetavanje ljudi', ker je ves ljubezen in usmiljenje.

Pastirja najdemo tam, kjer je izgubljena ovca: Gospodova čreda je vedno na poti. Ne poseduje pastirja, ne more se slepiti, da ga lahko zapre v svoje vzorce in strategije. Pastirja bomo našli tam, kjer je izgubljena ovca. Gospoda je torej treba iti iskat tja, kjer nas on hoče srečati, ne kjer mi mislimo, da ga bomo našli! Na noben drug način se čreda ne more ponovno zbrati, kot da sledi shojeni poti pastirjevega usmiljenja. Medtem ko pastir išče izgubljeno ovco, ostalih devetindevetdeset spodbuja, da sodelujejo pri ponovni združitvi črede. Ne samo ovca, ki jo pastir nese na ramenih, ampak vsa čreda gre za pastirjem do njegove hiše, da bi se veselila s prijatelji in sosedi.

Tudi mi smo poklicani iti iskat izgubljene: O tej priliki bi morali pogosto premišljevati, kajti v krščanski skupnosti vedno nekdo manjka, odšel je in pustil prazno mesto. Včasih nam to jemlje pogum in začnemo verjeti, da gre za neizogibno izgubo, za bolezen brez zdravila. Takrat smo tudi v nevarnosti, da bi se zaprli v stajo, kjer ne bo vonja po ovcah, a bo smrdelo po zatohlem. Kristjani pa ne smemo biti zaprti, saj bomo začeli smrdeti po zaprtih stvareh. Moramo izstopiti in se ne zapirati vase, v svoje male skupnosti in župnije. Do tega prihaja takrat, ko manjka misijonarskega zagona, ki nas vodi v srečanje z drugimi. Za Jezusa ne obstajajo popolnoma izgubljene ovce, kar moramo dobro razumeti. Za Boga ni nihče popolnoma izgubljen. Nikoli! Bog te išče vse do zadnjega trenutka.

Perspektiva je zatorej v celoti dinamična, odprta, spodbudna in kreativna. Spodbuja nas, da izstopimo in gremo iskat, da se podamo na pot bratstva. Nobena razdalja ne more oddaljiti pastirja, nobena čreda se ne more odpovedati bratu. Najti tistega, ki se je izgubil, je pastirjevo in Božje veselje, a je prav tako veselje vse črede! Vsi mi smo najdene ovce, zbrane z Gospodovim usmiljenjem; poklicani smo, da skupaj z njim zberemo vso čredo!«

Vprašanja za razmislek in/ali pogovor

- Kako jaz gledam na Božji odnos do grešnikov? Menim, da Bog ravna prav, ker grešnikom velikodušno odpušča? Ali si ne bi nekateri končno zaslužili pravično kazen?
- Apostol Janez pravi, da je ljubezen v tem, da nas je Bog ljubil prvi. Bog nas vedno išče in tudi če smo grešniki, nas išče, da bi se po spreobrnjenju počutili boljše. Koliko se tega zavedam? Koliko hvaležnosti in veselja to prebuja v meni?
- Koliko se tudi jaz trudim, da Jezusu pomagam najti »izgubljene ovce«? Koliko molim za tiste, ki so se od Boga oddaljili? Iščem načine, kako jih primerno nagovoriti in spodbuditi?
- Koliko kot krščanska skupnost oz. skupnost animatorjev razmišljamo in delujemo odprto in vabeče tudi za tiste, ki niso sami po sebi blizu jedru župnije? Koliko se med nami pojavlja nevarnost, da se kot skupina zapiramo v ozek krog, v katerega je težko vstopiti?
- Koliko zaznavam(o) stiske drugih članov naše skupnosti in koliko smo jim potem pripravljeni stati ob strani ter jim pomagati?
- Papež Frančišek veliko govori o odmetavanju ljudi. Njegovo prepričanje je, da smo se tako navadili odmetavati neuporabne stvari, da je ta naša navada prešla tudi na ljudi. Koliko se ti zdi, da bi t. i. kultura odmetavanja lahko vplivala tudi na število družinskih ločitev?
- Papež opozarja, da ovce ne posedujejo pastirja. To pomeni, da nismo mi tisti, ki bi Boga učili, kaj naj dela, temveč je Bog tisti, ki ga sprašujemo, kaj naj naredimo in se po tem ravnamo. Koliko se ob molitvi Očenaš zavedam pomena besed: »Zgodi se tvoja volja?« Njegova volja je tudi, da se nobena od ovc ne izgubi.
- Živimo v času, ko je očiten upad verske prakse. Vedno manj staršev pošilja svoje otroke k verouku, manjša se obisk sv. maše, manj je kandidatov za duhovnike in manj je ljudi, ki Boga jemljejo resno. Kakšna je moja reakcija na to: sem se s tem sprijaznil/a, se o tem sploh ne sprašujem, se trudim z Jezusom iskati izgubljene ovce, si mislim, da je to delo drugih ... ?
- Papež pravi: »Za Jezusa ne obstajajo popolnoma izgubljene ovce, kar moramo dobro razumeti. Za Boga ni nihče popolnoma izgubljen. Nikoli! Bog te išče vse do zadnjega trenutka.« Koliko se tega zavedam oz. koliko to verjamem?